

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే

॥ సప్తత్రింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ సప్తతింశః సర్గః ॥

విభీషణేన శ్రీరామం ప్రతి రావణేన విహితాయా లంకారక్షావ్యవస్థాయా
వర్ణనం శ్రీరామేణ లంకాయా ద్వారేష్వాక్రమణాయ వానరసేనాపతీనాం
నియుక్తిః

నరవానరరాజానౌ స తు వాయుసుతః కపిః |
జాంబవాన్పుక్షరాజశ్చ రాక్షసశ్చ విభీషణః || 6.37.1 ||

అంగదో వాలిపుత్రశ్చ సౌమిత్రిః శరభః కపిః |
సుషేణః సహదాయాదో మైందో ద్వివిద ఏవ చ || 6.37.2 ||

గజో గవాక్షః కుముదో నలోఽథ పనసస్తథా |
అమిత్రవిషయం ప్రాప్తాః సమవేతాః సమర్థయన్ || 6.37.3 ||

ఇయం సా లక్ష్మణే లంకా పురీ రావణపాలితా |
సాసురోరగగంధర్వైరమరైరపి దుర్జయా || 6.37.4 ||

కార్యసిద్ధిం పురస్కృత్య మంత్రయధ్వం వినిర్ణయే |
నిత్యం సన్నిహితో యత్ర రావణో రాక్షసాధిపః || 6.37.5 ||

అథ తేషు బ్రువాణేషు రావణావరజోఽబ్రవీత్ |
వాక్యమగ్రామ్యపదవత్ పుష్కలార్థం విభీషణః || 6.37.6 ||

అనలః పనసశ్చైవ సంపాతిః ప్రమతిస్తథా |
గత్వా లంకాం మమామాత్యాః పురీం పునరిహగతాః || 6.37.7 ||

భూత్వా శకునయః సర్వే ప్రవిష్టాశ్చ రిపోర్బలం |
విధానం విహితం యచ్ఛ తద్ దృష్ట్వా సముపస్థితాః || 6.37.8 ||

సంవిధానం యథాపలస్తే రావణస్య దురాత్మనః |
రామ తద్ బ్రువతః సర్వం యాథాతథ్యేన మే శృణు || 6.37.9 ||

పూర్వం ప్రహస్తః సబలో ద్వారమాసాద్య తిష్ఠతి |
దక్షిణం చ మహావీర్యో మహాపార్శ్వమహోదరౌ || 6.37.10 ||

ఇంద్రజిత్ పశ్చిమం ద్వారం రాక్షసైర్బహుభిర్వృతః |
పట్టిశాసిధనుష్మద్భిః శూలముద్గరపాణిభిః || 6.37.11 ||

నానాప్రహరణైః శూరైరావృతో రావణాత్మజః |
రాక్షసానాం సహస్రేస్తు బహుభిః శస్త్రపాణిభిః || 6.37.12 ||

యుక్తః పరమసంవిగ్నో రాక్షసైః సహ మంత్రవిత్ |
ఉత్తరం నగరద్వారం రావణః స్వయమాస్థితః || 6.37.13 ||

విరూపాక్షస్తు మహతా శూలఖడ్గధనుష్మతా |
బలేన రాక్షసైః సార్థం మధ్యమం గుల్మమాశ్రితః || 6.37.14 ||

ఏతానేవం విధాన్ గుల్మాన్ లంకాయాం సముదీక్ష్వ తే |
మామకా మంత్రిణః సర్వే శీఘ్రం పునరిహగతాః || 6.37.15 ||

గజానాం దశసాహస్రం రథానామయుతం తథా |
హయానామయుతే ద్వే చ సాగ్రకోటిశ్చ రక్షసాం || 6.37.16 ||

విక్రాంతా బలవంతశ్చ సంయుగేష్వాతతాయినః |
ఇష్టా రాక్షసరాజస్య నిత్యమేతే నిశాచరాః || 6.37.17 ||

ఏకైకస్యాత్ర యుద్ధార్థే రాక్షసస్య విశాంపతే |
పరీవారః సహస్రాణాం సహస్రముపతిష్ఠతే || 6.37.18 ||

ఏతాం ప్రవృత్తిం లంకాయాం మంత్రిప్రోక్తాం విభీషణః |
ఏవముక్త్వా మహాబాహు రాక్షసాంస్తానదర్శయత్ || 6.37.19 ||

లంకాయాం సచివైః సర్వం రామాయ ప్రత్యవేదయత్ |
రామం కమలపత్రాక్షమిదముత్తరమబ్రవీత్ || 6.37.20 ||

రావణావరజః శ్రీమాన్ రామప్రియచిక్రీర్షయా |
కుబేరం తు యదా రామ రావణః ప్రతియుధ్యతి || 6.37.21 ||

షష్ఠిః శతసహస్రాణి తదా నిర్యాంతి రాక్షసాః |
పరాక్రమేణ వీర్యేణ తేజసా సత్త్వగౌరవాత్ |
సదృశా హ్యత్ర దర్పణ రావణస్య దురాత్మనః || 6.37.22 ||

అత్ర మన్యుర్న కర్తవ్యః కోపయే త్వాం న భీషయే |
సమర్థో హ్యసి వీర్యేణ సురాణామపి నిగ్రహే || 6.37.23 ||

తద్భవాంశ్చతురంగేణ బలేన మహతా వృతం |
వ్యూహ్యాదం వానరానీకం నిర్మథిష్యసి రావణం || 6.37.24 ||

రావణావరజే వాక్యమేవం బ్రువతి రాఘవః |
శత్రూణాం ప్రతిఘాతార్థమిదం వచనమబ్రవీత్ || 6.37.25 ||

పూర్వద్వారం తు లంకాయా నీలో వానరపుంగవః |
ప్రహస్తం ప్రతియోద్ధా స్యాద్ వానరైర్బహుభిర్వృతః || 6.37.26 ||

అంగదో వాలిపుత్రస్తు బలేన మహతా వృతః |
దక్షిణే బాధతాం ద్వారే మహాపార్శ్వమహోదరౌ || 6.37.27 ||

హనూమాన్ పశ్చిమద్వారం నిష్పీడ్య పవనాత్మజః |
ప్రవిశత్ప్రమేయాత్మా బహుభిః కపిభిర్వృతః || 6.37.28 ||

దైత్యదానవసంఘానామృషీణాం చ మహాత్మనాం |
విప్రకారప్రియః క్షుద్రో వరదానబలాన్వితః || 6.37.29 ||

పరిక్రమతి యః సర్వాల్లోకాన్ సంతాపయన్ ప్రజాః |
తస్యాహం రాక్షసేంద్రస్య స్వయమేవ వధే ధృతః || 6.37.30 ||

ఉత్తరం నగరద్వారమహం సౌమిత్రిణా సహ |
నిపీడ్యాభిప్రవేక్ష్యామి సబలో యత్ర రావణః || 6.37.31 ||

వానరేంద్రశ్చ బలవాన్సృక్షరాజశ్చ వీర్యవాన్ |
రాక్షసేంద్రానుజశ్చైవ గుల్మే భవతు మధ్యమే || 6.37.32 ||

న చైవ మానుషం రూపం కార్యం హరిభిరాహవే |
ఏషా భవతు నః సంజ్ఞా యుద్ధేఽస్మిన్ వానరే బలే || 6.37.33 ||

వానరా ఏవ నశ్చిహ్నాం స్వజనేఽస్మిన్ భవిష్యతి |
వయం తు మానుషేణైవ సప్త యోత్స్యామహే పరాన్ || 6.37.34 ||

అహమేవ సహ భ్రాత్రా లక్ష్మణేన మహాౌజసా |
ఆత్మనా పంచమశ్చాయం సఖా మమ విభీషణః || 6.37.35 ||

స రామః కృత్యసిద్ధ్యర్థమేవముక్త్యా విభీషణం |
సువేలారోహణే బుద్ధిం చకార మతిమాన్ ప్రభుః |
రమణీయతరం దృష్ట్వా సువేలస్య గిరేస్తటం || 6.37.36 ||

తతస్తు రామో మహతా బలేన
ప్రచ్ఛాద్య సర్వాం పృథివీం మహాత్మా |
ప్రహృష్టరూపోఽభిజగామ లంకాం
కృత్వా మతిం సోఽరివధే మహాత్మా || 6.37.37 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే సప్తతింశః సర్గః ||